

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-13
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

SPANSKAI
PALABRAS
AL AIRE
PROGRAMMANUS

PROGRAMNR: 101755/ra05

Anaconda Sociedad

Spanska - ett språk utan gränser

Nyckelord

Öka	Aumentar
Spansktalande	Hispanohablante
Befolkningstillväxt	Crecimiento demográfico
Tvåspråkig	Bilingüe
Makt	Potencia
Fastna	Atranques
Självkänsla	Autoestima
Befolkning	Población
Medveten	Consciente
Främmande språk	Lengua extranjera

Daniel: Spanskan har blivit världens andra språk, i alla fall om man räknar på antalet människor som pratar det, antalet länder där man pratar det, och om man ser till hur språkets status har vuxit i internationella sammanhang. Över 400 miljoner människor pratar spanska. Och av nån anledning så fortsätter språket att växa i hela världen, fast allra mest i USA.

Anaconda ska snart besöka USA:s sydligaste stad, Brownsville. För på ett sätt så är det en typisk amerikansk småstad, men på ett annat sätt så är den helt annorlunda. För trots att den ligger i USA, så klarar man sig nästan inte utan att kunna prata spanska.

Fast innan vi åker dit ska vi till ett varmt kontor i Stockholm. Vi ska träffa Nuria de la Torre som jobbar på Instituto Cervantes, ett institut vars uppgift är just att sprida det spanska språket i världen.

Nuria håller en stor inplastad, purfärsk rapport i sin hand. Det är en rapport som just konstaterar det här med att spanska språket nästan verkar ha förlorat alla gränser.

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-13
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

SPANSKAI PALABRAS AL AIRE
PROGRAMMANUS

PROGRAMNR: 101755/ra05

Nuria pekar med handen på en stol och vi sätter oss ner. Jag börjar med att fråga vad hon tänker. Hur kommer det sig att spanskan har spritt sig så enormt mycket i världen?

Daniel: Vad säger du om spanskan? Varför är den på frammarsch i världen?

Nuria: Spanskan är på frammarsch eftersom de flesta som talar spanska är unga . I USA t.ex. är den spanstalande delen av befolkningen yngre än den engelsktalande. År 2050 kommer USA att ha världens största spanstalande befolkning att döma av den demografiska utvecklingen när det gäller spanstalande. Och undersökningar visar att en tvåspråkig person som talar spanska och engelska i USA tjänar mer än en enspråkig person. Det visar att USA, världens ledande stormakt, är på väg att bli tvåspråkigt. Det gäller särskilt några delstater – New Mexico, Florida, Kalifornien och Texas.

Daniel: "Tejas" – exakt. Nu packar vi väskan och drar iväg till Texas. Där besöker vår reporter Veronica Lilja staden Brownsville.

Radio:

-Det här är Public Radio, radiostationen som tillhör folket. Den tillhör er. Det här är er radiostation och er musik. Och om vi ska kunna uppfylla era önskemål måste ni ringa till oss. Har vi telefonnumren tillgängliga?

-18008398860 ...

- Varsågod, säg numren på spanska. På spanska, tack.

-18008398860.

-Tackar. Det är en av fördelarna vi har. Om vi inte kommer på ordet på engelska kan vi gå över till spanska. Mera musik så att de kan fortsätta dansa...

Veronica: Så låter det på en lokal radiostation i sydligaste Texas. Engelska och spanska blandas friskt. Lyssnarna och radiopratarerna börjar ofta meningarna på ett språk, och så fortsätter de på ett annat. De flesta här har spanska som modersmål trots att vi befinner oss i USA. Jag åker runt i 35-gradig hetta med luftkonditioneringen på fullt blås på Southmost Road, som är en av USA:s sydligaste vägar. Mexiko är bara ett stenkast bort. Områdets tvåspråkighet är för de flesta något man tar för givet, men på skolan Sharp Elementary så använder man sig av det hela tiden.

Barn:

Hej! – Hej!

Tommy håller på och lär sig.

Hej! - Hej!

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-13
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

María: Ja, det som... Det heter Solprojektet. Ursprungligen var det avsett för barn som hade lätt för språk.

Veronica: Det berättar María som är en av lärarna på skolan. Hon har en förstaklass. Vi sitter i hennes klassrum och pratar medan barnen skriver brev på spanska och engelska till sina mammor.

María: Jag har sett att de barn som kan mera spanska kan hjälpa de andra. Och på samma sätt kan de barn som inte kan så mycket engelska be om hjälp, och en sån dag har självkänslan hos dem som kan mera engelska vuxit, för det här är den dag då **de** kan språket och slipper att alltid vara de som inte kan. Barn har blivit kompisar som tidigare kanske inte haft chansen att bli det, men nu hjälper de varandra, och det växer fram en gemenskap.

Veronica: Barnen har alltså omväxlande lektioner på spanska och engelska och hjälper varandra med det språk som de behärskar bäst. Jag frågar María om det är så att man faktiskt måste kunna spanska här för att klara sig.

María: Ja, det finns en del som inte talar spanska, men det är inte många. Jag anser att man har en fördel om man talar två språk när man söker jobb, när det gäller att förstå varandra i butikerna, att kommunicera med folk, att lära känna andra...

Veronica: Sharp Elementary ligger i Brownsville, USA:s sydligaste stad. De flesta här är spansktalande, men naturligtvis så finns det de som i princip bara pratar engelska, och en av dem är Jim.

Jim: Jag tillhör minoriteten. Vi är inte många, men det är helt okej.

Veronica: Jim kan inte prata spanska nåt vidare, men det finns ju så klart en massa andra engelsktalande här som också pratar spanska. För att inte prata spanska är nämligen väldigt dyrt. Mekanikern tar mer betalt på engelska och jobbet du söker får du inte om du bara pratar engelska o.s.v. När jag går in i en affär så börjar expediten automatiskt prata spanska med mig. Och tvekar jag lite, så byter de kanske till engelska, om de kan engelska. Men oftast så slutar det med att konversationen förs på tex-mex eller spanglish.

José: Det är många här som inte behärskar spanska helt, utan blandar de båda språken.

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-13
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

Veronica: Det förklarar José. Han kom till USA som fyraåring från Mexiko, och har alltså en ganska typisk bakgrund för någon som bor här i Brownsville.

José: Så här kan det låta "ta på dig din *jacket*, för det faller *snow* ute" – i stället för att säga "ta på dig jackan" eller "ta på dig rocken, för det snöar ute". De talar spanglish, de blandar alltså engelska och spanska ord, som på respektive språk är helt korrekta. Det finns en annan sorts språk också: tex-mex, där man använder ord som t.ex. "troca". Man gör ett ord, förvandlar ett engelskt ord till spanska och säger t.ex. "troca" eller "parquear" i stället för "camioneta/lastbil" och "estacionar/parkera", eftersom det på engelska heter "truck" och "park".

Veronica: Det är lätt att falla in i spanglish, va?

José: Ja, ibland. Ibland är det det. Man måste vara väldigt medveten om vad det är man säger.

Daniel: Tillbaks till Sverige. Nuria sitter kvar på sitt kontor, och det börjar bli outhärdligt varmt här inne, men jag har bara några frågor kvar. Okej att spanskan växer som sjutton i USA, men kommer spanskan bli lika stor i andra delar av världen också?

Tror du att spanskan är på frammarsch i andra delar av världen också, på samma sätt som i USA?

Nuria: I andra delar av världen, t.ex. i Europa, är det en stor ökning av antalet personer som studerar spanska som främmande språk. Statistiken visar att antalet bara ökar och ökar. Det tror jag beror på att spanskan är ett allt viktigare kulturspråk internationellt sett.

Daniel: För ungefär tio år sen var tyska det språk som skolungdomarna i Sverige läste mest, men nu är det spanska. Varför vet jag inte.

Nuria: Ja, varför vet jag inte. Jag tycker också att det är märkligt att man har övergivit tyskan i så stor utsträckning. Tyska är ju ett bra språk att ha i Europa, tycker jag. Men jag tror att de unga tycker att spanska är ett sexigare språk. Det är ett språk med en intressantare och mer vital kultur. Spanskan är ett ungdomligare språk.

SLUT